

Można nie interesować się historią własnego narodu czy rodziny, jednak badania psychologiczne wskazują, że doświadczenia przodków mogą, mimo wszystko, i tak mieć znaczenie dla funkcjonowania psychicznego. Jak to możliwe?

W procesie wychowania, wraz z kulturą, z pokolenia na pokolenie, przekazywane są wartości, schematy, zachowania, a także mniej jasno komunikowane skutki traumatycznych zdarzeń jakich doświadczyła dana społeczność. Zatem kolejne pokolenia są związane z odczuciami pokoleń, które narażone były na działania dążące do ich eksterminacji ze względu na samą przynależność do danej grupy. Szereg tragicznych zdarzeń przeżywanych przez społeczność, a następnie negatywne psychologiczne i społeczne konsekwencje wśród potomków osób, które brały udział w tych zdarzeniach określa się mianem *traumy historycznej*. Oznacza to, że współcześnie żyją młodzi ludzie, których dobrostan psychiczny jest obniżony ze względu na przeżycia ich dziadków, czy pradiadków. Studia przypadków dokumentują istnienie pojedynczych osób dotkniętych konsekwencjami traumy historycznej, jednak do tej pory niewiele było badań nad powszechnością tego zjawiska oraz znaczeniem i wpływem traumy historycznej na społeczeństwo. Co więcej, żadne z tych badań nie było prowadzone na terenie Polski. Kwestia wpływu traumy historycznej na zdrowie psychiczne jest często także niedostrzegana, gdyż mimo że tragiczne doświadczenia dotknęły całą grupę to negatywne konsekwencje psychologiczne nie dotyczą całej populacji. Co zatem różni osoby na których życie ma wpływ trauma historyczna, od tych którzy tego nie doświadczają mimo przynależności do tej samej grupy?

Sądzymy, iż odkrycie tych różnic wpłynie na podniesienie efektywności pomocy osobom dotkniętym skutkami traumy historycznej, a także wspomże działania na rzecz kolejnych pokoleń. Określony zostanie również wpływ historycznej traumy na życie społeczne oraz zdrowie psychiczne członków strauumatyzowanych grup. Odkrycia te umożliwią dostosowanie strategii budowania narracji o tragicznych zdarzeniach w taki sposób by grupy nimi doświadczane nie ponosiły już więcej strat z tego tytułu.

W proponowanym projekcie planowane są ilościowe badania kwestionariuszowe zawierające skale z zakresu psychologii społecznej, klinicznej, jak i międzykulturowej. Badania pragniemy przeprowadzić wśród etnicznych Polaków, mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce oraz Polaków mieszkających poza granicami ojczyzny. Dodatkowo, chcemy sprawdzić czy istnieją pewne wzory reakcji na traumę historyczną, dlatego też badania przeprowadzimy wśród migrantów z Armenii w Stanach Zjednoczonych, a także na terenie Węgier oraz Kurdystanu Irackiego, czyli w grupach, których historia wpisuje się w schemat doświadczeń traumy historycznej.